Az életem egyik legemlékezetesebb, talán a legszebb napja az, amit most felidézek.

Mindig ünnepnap volt, amikor édesanyámmal, Csabára (*Békéscsaba)* mehettem, elkísérhettem őt cserépedényeket vásárolni. Azzal kereskedett ugyanis a falvakban.

Megálltunk bementünk a restibe, rizses-húst kért nekem, meg levest. Életemben először voltam étteremben akkor. Visszakanyarodva. Békéscsaba. Tanácsköztársaság útja 151. Volt ott egy borozó, s mellette az antikvárium. Édesanyám megvette nekem 10 forintért Petőfi Sándor összes költeményeit, még most is megvan, a sok hányattatásom, vándorlásom közben is megőriztem!

Otthon, amikor a többiek már aludtak, s én is készülődtem a lefekvéshez, így szólt hozzám az én drága jó anyám:

:- Édes drága gyermekem - mindig így szólított bennünket -, olvassál nekem egy verset.

– Hát melyiket?

– Hát itt, - mutatott az egyik oldalra. Olvastam:

- Petőfi Sándor: Füstbe ment terv. Egész úton hazafelé azon gondolkodám… mondom, olvasom, és látom, hogy édesanyám pityereg, sírdogál. A legérzékenyebb ember volt a világon, igazi lírikus alkat, a legjobb anya. Sírt, én meg csak mondtam a verset

– Azon gondolkodám:

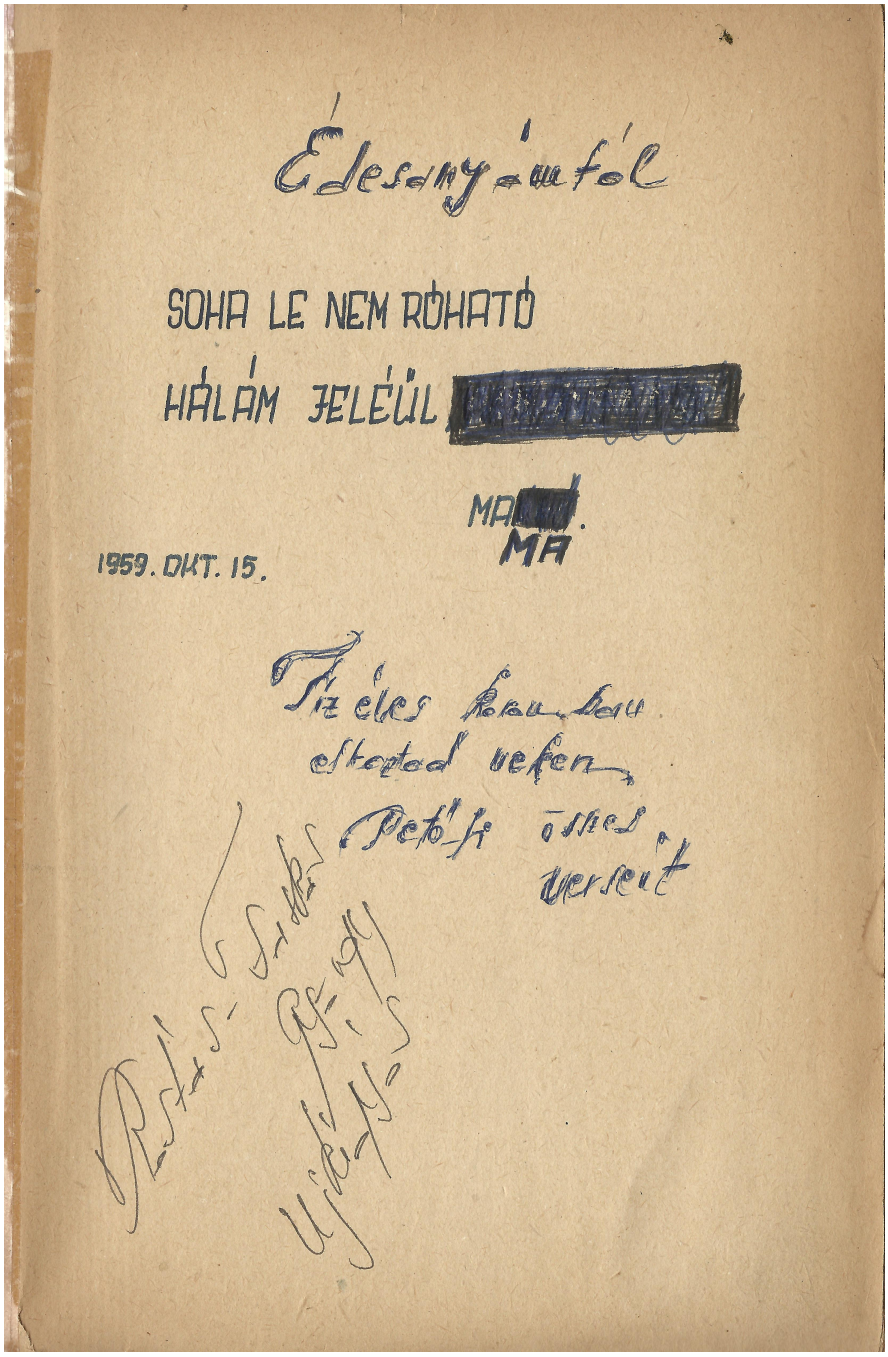
Miként fogom szólítani
Rég nem látott anyám?

Mit mondok majd először is
Kedvest, szépet neki?
Midőn, mely bölcsőm ringatá,
A kart terjeszti ki.

S jutott eszembe számtalan
Szebbnél-szebb gondolat,
Míg állni látszék az idő,
Bár a szekér szaladt.

S a kis szobába toppanék...
Röpűlt felém anyám...
S én csüggtem ajkán... szótlanul...
Mint a gyümölcs a fán.

Most is itt van a kezemben ez a könyv, és itt van a bejegyzés is: Édesanyámtól! Soha le nem róható hálám jeléül: Mama. 1959. október 15.

Egyik versem is így kezdődik: Tízéves koromban elhoztad nekem Petőfi összes versét…

Hát felolvastam a verset, egy pici dráma, mély hallgatás, aztán azt mondja;

- Te mondd, drága gyermekem, ez a Petőfi, ez cigány gyerek volt?

Nem tudtam mit is válaszoljak, csak azt kérdeztem, hogy miért gondol erre.

- Mert ilyen csak cigány gyerek lehet, hogy egész úton hazafelé azon töri a fejét, hogyha megérkezik az édesanyjához, mit mondjon majd először is neki, kedvest s szépet, és csüggtem ajkán szótlanul, mint gyümölcs a fán. Hát ilyen szépet csak cigány gyerek tud mondani.

Sok év telt el azóta, de ezt a történetet mindig elmesélem, amikor gyerekek között vagyok, és remélem, hogy az utánam jövő generáció: a gyerekeim, az unokáim, dédunokáim is mesélni fognak erről.

Most olvastam, hogy Klaus Mann, Thomas Mann fia a trianoni drámára emlékezve egy fergeteges előadást tartott. Csak nem eshet olyan messze az alma a fájától, hátha majd cseperedik a mi családunkban is valaki, aki továbbviszi a tüzet!